

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2011 rd

Statens revisionsverks årsberättelse om sin verksamhet till 2011 års riksdag

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2011 Statens revisionsverks årsberättelse om sin verksamhet till 2011 års riksdag (B 17/2011 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning. Begäran om utlåtande gällde it-system (landsomfattande it-projekt i social- och hälsovården), finansieringen av hälsovården genom flera kanaler och tjänster för funktionshindrade och äldre.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingschef Anne Kallio, medicinalråd Jukka Mattila och överinspektör Anne-Mari Raassina, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör för effektivitetsrevision Armi Jämsä och direktör för effektivitetsrevision Hannu Rajamäki, Statens revisionsverk, riksdagen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Tjänster för funktionshindrade och äldre

I sin årsberättelse påpekar Statens revisionsverk att organiseringen, genomförandet och innehållet i fråga om social- och hälsovård styrs genom ca 25 olika lagar. Tjänsterna utvecklas dels genom lagstiftning, dels framför allt genom informationsstyrning. De problem som verket lagt märke till bottnar i den osamordnade och till viss del föråldrade lagstiftningen och bristerna i informationsstyrningen. Utskottet anser att verkets iakttagelser är ett viktigt bidrag till samhällsdebatten om utvecklingen av lagstiftningen om social- och hälsovård.

Utskottet har i många olika sammanhang uppmärksammat att invånarnas rättigheter ska fullföljas på lika villkor överallt och ansett att det utöver informationsstyrningen behövs komplet-

teringar i lagstiftningen med normer som är bindande för kommunerna. Exempelvis har utskottet noterat att standarden på äldreomsorgen fortfarande är bristfällig på vissa håll med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. För att läget ska kunna rättas till krävs det utöver kvalitetsrekommendationer också klarare regler med hjälp av en lag om äldreomsorg (t.ex. ShUU 11/2010 rd).

Social- och hälsovårdsministeriet arbetar för närvarande på stora lagstiftningsprojekt inom de områden som revisionsverket granskat. När lagstiftningen om socialvård totalrevideras och en lag om äldreomsorg bereds är det enligt utskottets uppfattning motiverat att också ta upp de frågor som revisionsverket pekat på, t.ex. om klarare begrepp och effektivare informationsstyrning.

It-projekt

Utskottet har behandlat läget och framstegen i it-projekten inom social- och hälsovården när relaterade lagändringar varit aktuella. När lagarna behandlats i utskottet har vissa osäkerhetsfaktorer i fråga om innehållet och tidsplanen för utvecklingen av elektroniska patientdatasystem kommit fram. Styrsystemet för genomförandet ställs därmed inför stora utmaningar. I efterhand har man kunnit konstatera att en del av riskerna realiserats. Utskottet har också framhållit att det behövs tillräckliga resurser för att genomföra översynerna (ShUB 30/2010 rd).

Det är viktigt att det nationella utvecklingsarbetet på it-system för klientuppgifter fortsätter som planerat, så att systemen gör det möjligt att höja produktiviteten och kvaliteten på tjänsterna. Social- och hälsovårdsministeriet bör särskilt fästa vikt vid revisionsverkets ståndpunkter om den strategiska ledningen av informationsförvaltningen och den operativa it-ledningen, ledningsansvaret och förfarandena för upphandling och statsbidrag.

Finansiering av hälsovården genom flera kanaler

Årsberättelsen innehåller en klar beskrivning av systemet för finansiering av hälso- och sjukvården och en redogörelse för fördelarna och nackdelarna med att finansieringen kommer från flera källor. Så som det står i berättelsen har den här

finansieringsmodellen redan länge varit föremål för olika undersökningar och utredningar. De viktigaste frågorna vid översyner av finansieringen är en åtskillnad mellan företagshälsovård och övrig hälso- och sjukvård, olika sätt att finansiera rehabilitering, överlappande tjänster och deloptimering.

Det kommunala systemet för hälso- och sjukvårdstjänster och sjukförsäkringssystemet samordnas för att minska problemen med systemet med många finansieringskanaler, står det i regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering. Samarbetet mellan de olika aktörerna och rapporteringen inom hälso- sjukvården, socialförsäkringen och rehabiliteringen effektiviseras för att ge klienterna lämpliga och funktionella vård- och servicekedjor, vars totala kostnader kan hanteras av de aktörer som ansvarar för att ordna dem. Regeringen har som mål att förbättra insynen i finansieringen och göra det möjligt att följa upp hur effektiva de olika funktionerna och den helhet de bildar är. Utskottet anser att de här åtgärderna är mycket viktiga och att arbetet för att lösa problemen i det finansiella systemet måste fortsätta.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet anser

att revisionsutskottet bör beakta det som sagts ovan.

Helsingfors den 15 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Hanna Mäntylä /saf
Annika Saarikko /cent
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst
ers. Elsi Katainen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.